

Bruselj, 30. september 2025
(OR. en)

13388/25

Medinstitucionalna zadeva:
2025/0305 (NLE)

AGRI 454
FAO 45
ENV 911
RGA 5

SPREMNI DOPIS

Pošiljatelj:	za generalno sekretarko Evropske komisije: direktorica Martine DEPREZ
Datum prejema:	29. september 2025
Prejemnik:	Thérèse BLANCHET, generalna sekretarka Sveta Evropske unije
Št. dok. Kom.:	COM(2025) 564 final
Zadeva:	Predlog SKLEP SVETA o določitvi stališča, ki se v imenu Unije zastopa v upravnem organu Mednarodne pogodbe o rastlinskih genskih virih za prehrano in kmetijstvo v zvezi z nekaterimi predlogi, predloženimi v sprejetje na enajsti seji

Delegacije prejmejo priloženi dokument COM(2025) 564 final.

Priloga: COM(2025) 564 final

EVROPSKA
KOMISIJA

Bruselj, 29.9.2025
COM(2025) 564 final

2025/0305 (NLE)

Predlog

SKLEP SVETA

o določitvi stališča, ki se v imenu Unije zastopa v upravnem organu Mednarodne pogodbe o rastlinskih genskih virih za prehrano in kmetijstvo v zvezi z nekaterimi predlogi, predloženimi v sprejetje na enajsti seji

OBRAZLOŽITVENI MEMORANDUM

1. OZADJE PREDLOGA

• Razlogi za predlog in njegovi cilji

To je predlog sklepa Sveta o določitvi stališča, ki se bo v imenu Unije zastopalo glede spremembe Mednarodne pogodbe o rastlinskih genskih virih za prehrano in kmetijstvo (ITPGRFA) (v nadaljnjem besedilu: pogodba) na enajsti seji upravnega organa pogodbe, ki bo potekala od 24. do 29. novembra 2025.

Pogodba je začela veljati leta 2004. Njen namen je zagotoviti prehransko varnost z ohranjanjem, izmenjavo in trajnostno uporabo svetovnih rastlinskih genskih virov za prehrano in kmetijstvo ter s pošteno in pravično delitvijo koristi, ki izhajajo iz njihove uporabe. Najvišji organ pogodbe je upravni organ. Sestavljajo ga vse pogodbenice pogodbe. Pogodbenice pogodbe pa so Evropska unija in vse njene države članice. Upravni organ lahko sprejme spremembe pogodbe in njenih prilog. Te spremembe začnejo veljati po tem, ko ga dve tretjini pogodbenic ratificirata, sprejmeta ali odobrita.

V skladu s pogodbo je bil vzpostavljen večstranski sistem dostopa in delitve koristi za 64 najpomembnejših živil in krmnih rastlin, ki so bistveni za prehransko varnost in soodvisnost (navedeni v Prilogi I k pogodbi). Izmenjavo rastlinskih genskih virov ureja tipski sporazum o prenosu materiala (SMTA), v katerem so opredeljene pravice in obveznosti ponudnika in prejemnika materiala. Sklad za delitev koristi (BSF) je bil ustanovljen kot mehanizem za prejemanje in uporabo finančnih sredstev, ki izhajajo iz večstranskega sistema, za financiranje projektov v državah v razvoju.

V okviru pogodbe od leta 2013 potekajo pogajanja o reviziji večstranskega sistema, da bi se povečal pritok prihodkov od uporabnikov v sklad za delitev koristi. Pogajanja so napredovala zahvaljujoč odprti *ad hoc* delovni skupini za okrepitev delovanja večstranskega sistema, ki jo je upravni organ ustanovil leta 2013. Njen mandat je bil podaljšan v letih 2015 in 2017, leta 2022 pa je bila ponovno ustanovljena. Njeni štirinajsti in tudi zadnji sestanek pa je potekal od 7. do 11. julija 2025. Rezultat njenega dela je sveženj ukrepov, ki bodo na enajsti seji upravnega organa novembra 2025 obravnavani za sprejetje. Ta sveženj vključuje:

1. Razširitev Priloge I k pogodbi, da bi se v okviru večstranskega sistema zagotovilo več rastlinskih genskih virov.
2. Revizijo tipskega sporazuma o prenosu materiala, da bi povečali učinkovitost njegovih pogojev, obenem pa spoštovali ravnovesje interesov ponudnikov in prejemnikov rastlinskih genskih virov.
3. Resolucijo, ki bo spremljala spremembo Priloge I k pogodbi in revizijo tipskega sporazuma o prenosu materiala, da bi se obravnavala pričakovanja glede delitve denarnih koristi iz uporabe „digitalnih sekvenčnih informacij“ (DSI). Koncept digitalnih sekvenčnih informacij (tj. zaporedij genoma rastlin, ki se lahko pretvorijo v različne značilnosti ali lastnosti ter postajajo vse pomembnejša orodja za raziskovanje in žlahtnjenje) ni zajet v tipskem sporazumu o prenosu materiala, saj je predmet razprave o tem, kaj ta natančno zajema. Težko je na primer izslediti njihovo poreklo ali prispevek k novemu izdelku in tako izračunati koristi njihove uporabe, ki jih je treba deliti.

Ta pogajanja se lahko zaključijo na prihodnji enajsti seji upravnega organa novembra 2025. Ta sklep določa stališče Unije v zvezi s podaljšanjem Priloge I k pogodbi in revizijo

tipskega sporazuma o prenosu materiala.

Unija zastopa stališče, naj se Priloga I čim bolj razširi in da bi morali biti drugi elementi svežnja pogojeni s to razširitvijo. Ko bi razširitev Priloge I k pogodbi in revizija tipskega sporazuma o prenosu materiala začeli veljati, bi imeli pravne učinke. Če je rezultat v skladu s stališčem Unije, je zato potrebno pooblastilo Sveta, da se strinja z izidom teh pogajanj.

Ta sklep bi moral razveljaviti tudi prejšnji Sklep Sveta 12102/22, ki ga je Svet sprejel pred deveto sejo upravnega organa leta 2022, saj zajema le podaljšanje Priloge I, ne pa tudi drugih elementov, o katerih se bo razpravljalo na prihodnji enajsti seji upravnega organa.

- **Skladnost z veljavnimi predpisi s področja zadevne politike**

V pogodbi je določen pravno zavezujoč globalni okvir za trajnostno ohranjanje rastlinskih genskih virov za prehrano in kmetijstvo ter večstranski sistem, v okviru katerega imajo vse pogodbenice pogodbe ne le dostop do teh virov, temveč si tudi delijo koristi, ki izhajajo iz njihove uporabe. Namen predloga je izboljšati delovanje pogodbe, zato je skladen in podpira politike Unije na področju kmetijstva in okolja.

- **Skladnost z drugimi politikami Unije**

Namen tega predloga je podpreti pošteno in pravično delitev koristi, ki izhajajo iz uporabe rastlinskih genskih virov za prehrano in kmetijstvo v okviru pogodbe. Ker se pridobljene koristi uporabljajo za financiranje projektov v državah v razvoju, je ta predlog skladen ter podpira mednarodno partnerstvo in razvojno politiko Unije.

2. PRAVNA PODLAGA, SUBSIDIARNOST IN SORAZMERNOST

- **Pravna podlaga**

Člen 218(9) Pogodbe o delovanju Evropske unije (v nadaljnjem besedilu: PDEU) določa, da Svet na predlog Komisije sprejme sklepe o določitvi „stališč, ki naj se v imenu Unije zastopajo v organu, ustanovljenem s sporazumom, kadar ta organ sprejema akte s pravnim učinkom, razen aktov o spremembah ali dopolnitvah institucionalnega okvira sporazuma“.

Člen 218(9) PDEU se uporablja ne glede na to, ali je Unija članica organa ali pogodbenica sporazuma.

Pojem „akti s pravnim učinkom“ zajema tudi akte, ki imajo pravni učinek zaradi pravil mednarodnega prava, ki veljajo za zadevni organ. Vključuje tudi instrumente, ki nimajo zavezujočega učinka v mednarodnem pravu, a lahko „odločilno vpliva[jo] na vsebino ureditve, ki jo [sprejme] zakonodajalec Unije“.

Upravni organ je organ, ustanovljen s sporazumom, in sicer s pogodbo, ki jo je konferenca FAO sprejela 3. novembra 2001 in je začela veljati 29. junija 2004.

Unija je skupaj s svojimi državami članicami pogodbenica pogodbe.

Predvideni akt, ki naj bi ga upravni organ sprejel, je akt s pravnim učinkom. Predvideni akt bo v skladu s členom 12.4, členom 23 in členom 24.2 pogodbe za pogodbenice zavezujoč po mednarodnem pravu.

Predvideni akt ne dopolnjuje ali spreminja institucionalnega okvira pogodbe.

Postopkovna pravna podlaga za predlagani sklep je zato člen 218(9) PDEU.

Materialna pravna podlaga za sklep po členu 218(9) PDEU je odvisna predvsem od cilja in vsebine predvidenega akta, glede katerega naj bi se v imenu Unije zastopalo stališče. Če ima predvideni akt dva cilja ali elementa in je eden od teh ciljev ali elementov glavni, drugi pa

postranski, mora sklep v skladu s členom 218(9) PDEU temeljiti na samo eni materialni pravni podlagi, in sicer tisti, ki se zahteva za glavni ali prevladujoči cilj ali element.

Materialna pravna podlaga za sklep iz člena 218(9) PDEU glede predvidenega akta, ki ima hkrati več ciljev ali elementov, ki so neločljivo povezani, ne da bi bil eden od njih v razmerju do drugih postranski, mora izjemoma vključevati različne ustrezne pravne podlage.

Predvideni akt ima cilje in elemente, ki spadajo na področji kmetijstva in varstva okolja. Ti cilji in elementi so med seboj neločljivo povezani, ne da bi bil kateri v razmerju do drugih postranski.

Materialna pravna podlaga za predlagani sklep sta zato člen 43(2) in člen 192(1) PDEU.

Pravna podlaga predlaganega sklepa bi morala biti člen 43(2) in člen 192(1) PDEU v povezavi s členom 218(9) PDEU.

- **Subsidiarnost (za neizključno pristojnost)**

Ni relevantno.

- **Sorazmernost**

Ni relevantno.

- **Izbira instrumenta**

V skladu s členom 218(9) PDEU je izbrani instrument edini možni instrument za doseganje cilja tega predloga.

3. REZULTATI NAKNADNIH OCEN, POSVETOVANJ Z DELEŽNIKI IN OCEN UČINKA

- **Naknadne ocene/preverjanja primernosti obstoječe zakonodaje**

Ni relevantno.

- **Posvetovanja z deležniki**

Glej spodaj.

- **Zbiranje in uporaba strokovnih mnenj**

Predlog temelji na pogajalskem besedilu, ki bo obravnavano za sprejetje na enajsti seji upravnega organa novembra 2025. To besedilo je pripravila odprta *ad hoc* delovna skupina za okrepitev delovanja večstranskega sistema, ki jo je ustanovil upravni organ pogodbe. Delo te skupine je zajemalo ponavljajoč se postopek, pri katerem je bilo besedilo pripravljeno na sestankih skupine, objavljeno in nato ponovno preoblikovano na podlagi pripomb. Strokovnjaki in deležniki iz vseh držav pogodbenic pogodbe so imeli priložnost, da prispevajo k temu procesu.

- **Ocena učinka**

Ni relevantno.

- **Primernost in poenostavitev ureditve**

Ni relevantno.

- **Temeljne pravice**

Predlog ne vpliva na temeljne pravice.

4. PRORAČUNSKE POSLEDICE

Predlog nima proračunskih posledic.

5. DRUGI ELEMENTI

- **Načrti za izvedbo ter ureditev spremljanja, ocenjevanja in poročanja**

Ni relevantno.

- **Natančnejša pojasnitev posameznih določb predloga**

V členu 1 je pojasnjeno stališče, ki se v imenu Unije zastopa na pogajanjih na enajsti seji (ali naslednjih sejah) upravnega organa pogodbe v zvezi s spremembami Priloge I k pogodbi in sprejetjem revidiranega tipskega sporazuma o prenosu materiala.

V členu 2 so pojasnjeni pogoji, pod katerimi lahko stališče, ki se zastopa v imenu Unije, odstopa od vsebine tega sklepa Sveta.

S členom 3 se razveljavlja prejšnji sklep Sveta o isti zadevi.

V členu 4 je določen datum prenehanja veljavnosti tega sklepa Sveta.

V prilogah I in II je podrobneje opisano stališče iz člena 1.

V Prilogi III so podrobneje opredeljeni pogoji iz člena 2.

Predlog

SKLEP SVETA

o določitvi stališča, ki se v imenu Unije zastopa v upravnem organu Mednarodne pogodbe o rastlinskih genskih virih za prehrano in kmetijstvo v zvezi z nekaterimi predlogi, predloženimi v sprejetje na enajsti seji

SVET EVROPSKE UNIJE JE –

ob upoštevanju Pogodbe o delovanju Evropske unije in zlasti člena 43(2) in člena 192(1) v povezavi s členom 218(9) Pogodbe,

ob upoštevanju predloga Evropske komisije,

ob upoštevanju naslednjega:

- (1) Unija je s Sklepom Sveta 2004/869/ES⁽¹⁾ sklenila Mednarodno pogodbo o rastlinskih genskih virih za prehrano in kmetijstvo (v nadaljnjem besedilu: pogodba), ki je začela veljati 29. junija 2004.
- (2) V skladu s členom 23 in členom 24.2 pogodbe lahko upravni organ, določen s pogodbo (v nadaljnjem besedilu: upravni organ), sprejme spremembe pogodbe in njenih prilog.
- (3) Upravni organ naj bi na enajsti seji od 24. do 29. novembra 2025 preučil in po možnosti sprejel sklep o predlogu sprememb Priloge I k pogodbi, katerih cilj je zajeti rastlinske genske vire za prehrano in kmetijstvo, ki jih ta priloga trenutno ne vsebuje. Rastlinski genski viri iz Priloge I k pogodbi so zajeti v večstranskem sistemu dostopa in delitve koristi (v nadaljnjem besedilu: večstranski sistem), vzpostavljenem s pogodbo.
- (4) Upravni organ bo preučil predlog sprememb Priloge I k pogodbi v okviru svežnja ukrepov, ki bodo vključevali tudi predlog za revizijo tipskega sporazuma o prenosu materiala (SMTA), tj. standardne pogodbe, ki ureja izmenjavo materiala v okviru večstranskega sistema.
- (5) Ta sveženj ukrepov je pripravila odprta *ad hoc* delovna skupina za okrepitev delovanja večstranskega sistema, ki jo je v ta namen ustanovil upravni organ. Unija bi morala podpreti predlagane spremembe Priloge I k pogodbi in revizijo tipskega sporazuma o prenosu materiala, saj se pričakuje, da bodo prispevale k doseganju glavnih ciljev pogodbe.
- (6) Ko bo sklep upravnega organa o spremembah Priloge I k pogodbi za vključitev dodatnih rastlinskih genskih virov za prehrano in kmetijstvo ter reviziji tipskega sporazuma o prenosu materiala sprejet ter po tem, ko ga bosta ratificirali, sprejeli ali odobrili dve tretjini pogodbenic, bo za Unijo zavezujoč. Zato je primerno, da se določi stališče, ki se bo v imenu Unije zastopalo na enajsti seji upravnega organa ali na kateri

⁽¹⁾ Sklep Sveta 2004/869/ES z dne 24. februarja 2004 o sklenitvi, v imenu Evropske skupnosti, Mednarodne pogodbe o rastlinskih genskih virih za prehrano in kmetijstvo (UL L 378, 23.12.2004, str. 1, ELI: <http://data.europa.eu/eli/dec/2004/869/oj>).

koli naslednji seji v obdobju veljavnosti tega sklepa, če na enajsti seji upravnega organa dogovor ne bo dosežen.

- (7) Zaradi sprememb Priloge I k pogodbi in revizije tipskega sporazuma o prenosu materiala ne bi bilo treba spreminjati prava Unije.
- (8) Da se omogoči potrebna prožnost med pogajanja na enajsti seji upravnega organa ali na kateri koli naslednji seji, če na tej enajsti seji ne bo dosežen dogovor, bi bilo treba Unijo pooblastiti, da se strinja z manjšimi tehničnimi spremembami tega sklepa, kar zadeva sklep, ki ga sprejme upravni organ o spremembah Priloge I k pogodbi in reviziji tipskega sporazuma o prenosu materiala, pod pogojem, da take spremembe ne spremenijo vsebine tega sklepa.
- (9) Ta sklep bi se moral uporabljati za omejeno obdobje. Če se po njem sprememba Priloge k pogodbi in reviziji tipskega sporazuma o prenosu materiala ne bosta sprejeli, bi morala Komisija oceniti učinkovitost tega sklepa in predlagati, ali bo podaljšala njegovo uporabo ali ga kako drugače spremenila ali razveljavila.
- (10) Prejšnji Sklep Sveta 12102/22 o določitvi stališča, ki se v imenu Unije zastopa v upravnem organu pogodbe, bi bilo treba razveljaviti, saj ne odraža dogajanja v okviru odprte *ad hoc* delovne skupine za okrepitev delovanja večstranskega sistema –

SPREJEL NASLEDNJI SKLEP:

Člen 1

1. Stališče, ki se bo v imenu Unije zastopalo na enajsti seji upravnega organa Mednarodne pogodbe o rastlinskih genskih virih za prehrano in kmetijstvo (v nadaljnjem besedilu: pogodba), ki bo potekala od 24. do 29. novembra 2025, ali na kateri koli naslednji seji, če na enajsti seji dogovor ne bo dosežen, glede spremembe Priloge I k pogodbi v zvezi z razširitvijo kritja v okviru večstranskega sistema dostopa in delitve koristi ter sprejetjem revidiranega tipskega sporazuma o prenosu materiala, temelji na osnutku spremembe Priloge I k pogodbi in osnutku revidiranega tipskega sporazuma o prenosu materiala iz prilog I oziroma II.
2. Za sistem obveznih plačil, vzpostavljen z revidiranim tipskim sporazumom o prenosu materiala, veljajo pogoji, povezani z začetkom veljavnosti spremembe Priloge I k pogodbi.

Člen 2

Kadar obstaja verjetnost, da bodo na stališče iz člena 1 vplivale nove znanstvene ali tehnične informacije, predstavljene pred ali med enajsto sejo upravnega organa ali na kateri koli naslednji seji, če na enajsti seji dogovor ne bo dosežen, ali kadar mora Unija na navedeni seji začeti nadaljnja pogajanja, se lahko stališče Unije ob upoštevanju načel iz Priloge III nekoliko spremeni, o čemer se je treba dogovoriti na kraju samem.

Člen 3

Sklep Sveta 12102/22 z dne 13. septembra 2022 o stališču, ki se v imenu Evropske unije zastopa v upravnem organu Mednarodne pogodbe o rastlinskih genskih virih za prehrano in kmetijstvo, glede sprememb Priloge I k navedeni pogodbi se razveljavi.

Člen 4

Ta sklep začne veljati z dnem sprejetja.

Člen 5

Ta sklep se uporablja do 31. decembra 2029.

Člen 6

Ta sklep je naslovljen na Komisijo in države članice.

V Bruslju,

Za Svet
predsednik
[...]